

PRAVIEŠU AUTORITĀTE

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

2.Moz.4:10–16; 1.Sam.12:1–14; 2.Ķēn.22:10–13; Jer.36:22–31; Marka 1:21–27; Ap.d.16:25–34.

ATMIŅAS PANTS:

“Nenicinait pravieša dāvanas; pārbaudait visu; kas labs, to paturiet!”
(1.Tes.5:20,21)

Tēma, kas atklājas visā Bībelē ir: Dievs ļaudis uzrunā caur Saviem praviešiem, un cilvēki izvēlas teikto pieņemt vai atraidīt. Protams, atraidot praviešu teikto, viņi neatraida pašus praviešus, bet gan Dievu, kas praviešus sūtījis.

Tādēļ apgalvojums, ka kāds runā Dieva vārdā, ir ļoti nopietns. Ja cilvēks to apgalvo, tad tas nozīmē, ka viņš ir Visuma Radītāja atbalss, un tā nav maza atbildība. Parasta lieta, ka cilvēki tiek deleģēti runāt ar firmas vadību, ar prezidentu vai premjerministru – bet runāt ar Dievu? Tā ir smaga nasta. Diemžēl, raugoties bibeliskajā vēsturē, bieži redzams, kā Dievs runā caur Saviem praviešiem, bet cilvēki praviešu sacīto ataida. Mums jābūt modriem, lai nepieļautu tādu pašu kļūdu.

NEDĒĻAS TĒMA ĪSUMĀ:

Kādēļ Mozus tik negribīgi pieņēma aicinājumu kļūt par Dieva pravieti? Kāda autoritāte piemita Izraēla praviešiem, arī tiem, kuri nav sarakstījuši nevienu no Bībeles grāmatām? Vai pastāv atšķirība starp kanonisko un nekanonisko praviešu autoritāti?

(Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles studijām 21.februārī.)

PRAVIETIS KĀ DIEVA ATBALSS

Izlasiet 2.Moz.4:10–16, kur atspoguļots dialogs starp Dievu un Mozu. Kas tur notika? Ko no šī dialoga varam uzzināt par praviešu aicinājumu un darbību? —

Saskaņā ar Dieva ieviesto norunu, Mozum bija burtiski jābūt Āronam kā Dieva vietā (skat.2.Moz.4:16),bet Āronam – par Mozus atbalsi jeb „pravieti” (2.Moz.7:1). Tas precīzi ataino tuvās attiecības starp Dievu un visiem Viņa praviešiem; tie bija Viņa atbalss, Viņa runasvīri. Turklāt, tāpat kā Mozus un Ārona gadījumā, Dievs Saviem praviešiem „iemācīja” viņu atbalss funkcijas. Jāatzīst, ka zināmā mērā Mozus bija negribīgs pravietis.

Saskaņā ar Elenas Vaitas liecību arī viņa iesākumā, kad sadzirdēja Kunga aicinājumu, bija visai atturīga. „Otrajā atklāsmē, kas norisinājās aptuveni nedēļu pēc pirmās man sniegtās vīzijas, tas Kungs man atklāja, kādi pārbaudījumi man būs jāpiedzīvo, sacīdams, ka tas, ko Viņš atklāj, jādara zināms citiem. Man tika parādīts, ka visas manas darbības sastapsies ar lielu pretestību, ka manā sirdī iegulsies lielas sāpes, bet Dieva žēlastība būs pietiekama, lai mani vienmēr atbalstītu. Es pēc šīs atklāsmes jutos nomākta, jo tajā tika norādīts pienākums doties pie cilvēkiem un darīt viņiem zināmu patiesību. Mana veselība bija tik vāja, ka vienmēr sajutu sāpes, un šķita, ka mana dzīve nebūs īpaši gara. Tolaik man bija tikai septiņpadsmit gadu. Es biju trausla, nepieredzējusi un tik kautrīga, ka sastapšanās ar svešiniekiem man sagādāja sāpes.

Vairākas dienas un naktis es lūdzu, lai šī nasta man tiktu atņemta un piešķirta kādam, kurš būtu spēcīgāks un spējīgāks to īstenot. Bet uzdevums nemainījās un prātā nepārtraukti atbalsojās eņģeļa balss: „To, ko esmu tev atklājis, dari zināmu arī citiem.” (Elena Vaita, „Life Sketches of Ellen G. White”, 69.lpp.)

Kā jūs, neatkarīgi no stāvokļa draudzē, esat aicināti „to, ko emu tev atklājis, dari zināmu arī citiem”? Ko Dievs jums ir atklājis? Kā jūs varētu veiksmīgāk to darīt zināmu citiem? _____

ĪEMIESOTĀ VĀRDA AUTORITĀTE

„Un Jēzus piegāja pie tiem un uzrunāja tos, sacīdams:
„Man ir dota visa vara debesīs un virs zemes”. (Mat.28:18)

Mateja 21:23 rakstīts, ka, Jēzum mācot, priesteri un vecākie Viņam jautāja: „Kādā varā tu to dari? Un kas tev deva tādu varu?” Jēzus viņiem atbildēja ar pretjautājumu: „No kurienes bija Jāņa kristība? Vai no debesīm vai no cilvēkiem?” (25.p., skat. arī 24.–27.p.). Šajos dialogos pretjautājums bija domāts, lai norādītu uz pareizo atbildi sākotnējam jautājumam. Kad viņi atteicās Jēzum atbildēt, arī Viņš nesniedza skaidru atbildi, jo, ja rabīni atteicās atzīt Dieva spēku Jāņa kalpošanā, nebija nozīmes ar viņiem pārrunāt Viņa paša kalpošanu, kas tāpat bija no Dieva.

Ko sekojošās rakstu vietas atklāj par Jēzus autoritāti? Mat.7:28,29; Marka 1:21–27; Lūkas 8:22–25, 9:1; Jāņa 5:25–27. _____

Kristum kā mūsu Radītājam (Jāņa 1:3) un Pestītājam (Rom.3:24) pieder galvenā vara. Viņš ir gan apelācijas tiesa, gan absolūtā norma, pēc kuras katra dzīve tiks tiesāta. Viņā rodams dievišķās varas centrs un pabeigtība. Tādēļ evaņģēliji pasludina, ka Viņa mācības bija satriecošas, jo Viņš mācīja kā Tāds, kuram pieder vara (Mat.7:29).

Evaņģēlijos redzama Kristus pārdabiskā autoritāte. Viņš piedeva grēkus (Marka 2:10), izdzina ļaunos garus (Marka 3:15), apgalvoja, ka Viņam piemīt tiesības tiesāt cilvēku sirdis (Jāņa 2:24,25) un sniegt mūžīgo dzīvību (Jāņa 10:28). Tomēr varu, kas Kristum bija piešķirta kalpojot uz zemes, piešķīra Viņa Tēvs (Jāņa 5:19). Tajā pašā laikā Viņam piemita pilnīga autoritāte (Mat.28:18). Tādējādi Viņš šo autoritāti varēja piešķirt Saviem mācekļiem (Marka 6:7) un laika galā varēs tiesāt visus cilvēkus (Jāņa 5:27).

Mēs dzīvojam laikmetā, kad ir populāri izaicināt un apšaubīt autoritātes. Kādai būtu jābūt mūsu attieksmei pret autoritātēm? Kādiem faktoriem vajadzētu noteikt mūsu atbildi? _____

RAKSTĪTĀ VĀRDA AUTORITĀTE

Salīdziniet šīs divas atbildes Dieva rakstītajam Vārdam: 2.Ķēn.22:10–13; Jer.36:22–31. Lai gan, iespējams, mūsu rīcība nebūtu tik dramatiska kā šajās rakstu vietās aprakstīts, kā šie starpgadījumi simbolizē pamatreakcijas un atbildes Dieva rakstītajam Vārdam? _____

Šodien iespējams atteikties no Dieva Vārda to nesadedzinot, kā to izdarīja šeit minētais ķēniņš. Tā vietā to var izsmiet, ignorēt, pasludināt par vecmodīgu vai iztulkot tā, lai laupītu tam jebkādu vēsturisku vērtību vai autoritāti.

Tomēr neviens nevar ignorēt Svēto rakstu autoritāti, nepaliekot nesodīts. Agrāk vai vēlāk viņš vai viņa cietīs šī atraidījuma sekas. Rakstītajā Vārdā Dieva raksturs un griba, cilvēces eksistences būtība, kā arī Dieva mērķis visai cilvēcei visos laikmetos ir atainots visiem saprotamā veidā. Iespējams, ka tā atraidīšanas sekas neiestāsies nekavējoties, bet tās rezultāts būs mūžības zaudējums.

“Uz rakstiem Viņš [Jēzus] norādīja kā uz neapšaubāmu autoritāti, un mums būtu jādara tāpat. Bībele ir jāpasniedz kā bezgalīgā Dieva Vārds, kā visu strīdu gals un ticības pamats.” (Elena Vaita, „Kristus līdzības”, 18.lpp.)

Elena Vaita vienmēr cildināja Dieva Vārdu. Cīņu starp zinātni un Svētajiem rakstiem viņa komentēja sekojoši: „Pārlicībai par Dieva svētā Vārda autoritāti jābūt nesatricināmai. Bībeli nedrīkst pārbaudīt ar cilvēku zinātniskajām idejām. Cilvēciskās zināšanas nav uzticams vadonis.” (Elena Vaita, „Sentēvi un pravieši”, 88.lpp.)

1909.gadā viņa pēdējo reizi apmeklēja Ģenerālkonferences sesiju. Savas pēdējās svētrunas noslēgumā viņa paņēma Bībeli, to atvēra, un turēja izstieptu rokā. Viņa sacīja: „Brāļi un māsas, es jums uzticu šo Grāmatu.” (Artūrs L. Vaits, „Ellen G. White: The Later Elmshaven Years”, 197.lpp.)

Pārdomājiet savu attieksmi pret Svētajiem rakstiem! Atbildiet uz sekojošajiem jautājumiem: Cik daudz laika es pavadu, lasot Bībeli? Vai es patiesi cenšos sekot tās mācībām? Vai, lasot Bībeli, es mēģinu tajā atrast nepilnības? Kāda ir mana attieksme pret rakstu vietām, kas man šķiet satraucošas vai kas pauž man nepatīkamas domas vai idejas? Ko es varu mācīties no savām atbildēm? _____

IZTEIKTĀ VĀRDA AUTORITĀTE

Rakstītam vai izteiktam, Dieva Vārdam ir dubulta funkcija. Pāvils saka, ka tas ir kā divpusējs zobens, kas “spiežas dziļi iekšā, līdz kamēr pāršķir dvēseli un garu, locekļus un smadzenes, un ir domu un sirds prāta tiesnesis” (Ebr.4:12). Attiecībā uz Pāvila teikto, „vārds” attiecināms uz „vēstīm”, kas tika sludinātas gan senajā Izraēlā, gan kristiešiem (Ebr.4:2).

Tāpat kā ķirurga skalpelis arī izteiktais Dieva Vārds var iedarboties, lai dziedinātu un atjaunotu, vai, tieši pretēji, tas var norādīt uz nāvējošas slimības pierādījumiem, kuru rezultāts būs mūžīga iznīcība. Sludinātais vārds var būt par svētību tikai tiem klausītājiem, kuri tic.

Lai gan draudzē ne visi bija gatavi pieņemt Elenas Vaitas pravietisko autoritāti, draudze lielākoties ieklausījās viņas padomos un guva no tā labumu. Sekojošais stāsts ilustrē labumu, kādu draudze guva, sekojot Elenas Vaitas padomiem. Piemēram, no 1863.gada (kad tika izveidota Ģenerālkonference) līdz 1901.gadam draudzes organizācija palika nemainīga. Attīstoties darbam dažādās sfērās, to turpmākai attīstībai tika izveidotas dažādas asociācijas (medicīna, misijas darbs, Sabatskola, reliģiskā brīvība, u.t.t.). Tā kā šīs asociācijas bija neatkarīgas vienības, kas nebija neatņemamas Ģenerālkonferences organizācijas sastāvdaļas, dažreiz tās viena ar otru sacentās. Turpretī galvenos lēmumu attiecībā uz vispasaules darbu pieņēma tikai tie daži, kas strādāja Ģenerālkonferencē, kas tolaik atradās Betlkrīkā, Mičiganas pavalstī, ASV.

Dienu pirms 1901.gada Ģenerālkonferences sesijas Elena Vaita tikās ar draudzes vadītājiem un mudināja krasi izmainīt draudzes vadīšanas veidu. Līdz ar to, sākoties konferencē, parastie dienas kārtības jautājumi tika atlikti, un tika izveidota apmēram 75 cilvēku komiteja, lai izstrādātu iespējamo draudzes struktūras reorganizāciju. Tā rezultātā tika vēra ņemami paliecināta Ģenerālkonferences komiteja, iepriekšminētās asociācijas kļuva par Ģenerālkonferences nodaļām un tika izveidotas Savienības un ūnijas, lai paši dažādu reģionu vadītāji varētu pieņemt lēmumu, nevis gaidītu atbildi no Betlkrīkas. Dievišķās padomes vadītā draudzes struktūras reorganizācija tika vienbalsīgi pieņemta un ir izturējusi laika pārbaudi. Izņemot dažus uzlabojumus un paplašinājumus, tā joprojām ir Septītās dienas adventistu draudzes struktūra šodien.

NEKANONISKO PRAVIĒŠU AUTORITĀTE

Neskaitot kanoniskos praviešus, piemēram, Jesaju un Amosu, Svētajos rakstos minēti vairāki pravieši, kuru grāmatas nekļuva par daļu no kanona. Ko sekojošās rakstu vietas atklāj par šiem praviešiem un viņu rakstīto? 1.Laiku 29:29; 2.Laiku 9:29, 12:15.

Laiku grāmatās rakstīts par vismaz sešām dažādām praviešu grāmatām, kuras sarakstījuši nekanoniskie pravieši: Gads, Nātans, Ahija, Šemajs, un Ido.

Kāda bija šo praviešu ietekme? 2.Sam.12:1-4; 1.Ķēn.11:29-39; 14:2-18; Lūkas 7:28.

Dāvida dzīves laikā Svētie raksti bija Mozus sarakstītās grāmatas, tomēr Dāvids ne reizi neapšaubīja Nātana autoritāti. Viņš zināja, ka, neskatoties uz to, ka Nātana sarakstītais nekļuva par daļu no Bībeles, Nātans ir pravietis, un viņa vārdiem piemita vara.

Pieņemsim, ka arheologi atrastu kādu no Nātana grāmatām. Vai to pievienotu Bībelei? Nē; tā paliktu kā inspirēta grāmata, kas nav ietverta kanonā. Un, ja šajā grāmatā atrastu kādu teoloģisku apgalvojumu vai paziņojumu, tas paliktu kā iedvesmots un autoritatīvs apgalvojums, kas nav ietverts kanonā.

Kanons vienkārši ir grāmatu apkopojums, kas Dieva vadībā tika sastādīts kā dzīves un ticības vadlīnijas Dieva ļaudīm un kā etalons, pēc kura tiek mērīts viss pārējais. Tas ietver visu, kas cilvēkam jāzina, lai viņš taptu glābts. Tomēr ne viss, ko inspirētie pravieši rakstīja, ietverts Bībelē. Piemēram, mēs zinām, ka Pāvils sarakstīja vairāk inspirētu vēstuļu, nekā mēs varam lasīt Jaunajā Derībā (1.Laiku 5:9; Kol.4:16). Tomēr, ja šodien atrastu vienu no šīm vēstulēm, tā nekļūtu par daļu no Bībeles. Tā joprojām būtu autoritatīva, inspirēta vēstule, kas atrodas ārpus kanona.

Elenas Vaitas autoritāti var pielīdzināt ārpus kanona esošo praviešu autoritātei. Inspirētā vēsts draudzei, kuru viņa saņēma, nav kanona pielikums. Viņas rakstītais nav vēl viena Bībele, tam nepiemīt arī tāda autoritāte un vara, kāda ir Bībelei. Bībele un tikai Bībele ir mūsu galvenā autoritāte.

Kādēļ Elenas Vaitas rakstītais jāpārbauda Bībelē? Kādēļ viņa nevar būt doktrīnāru jautājumu galvenā autoritāte?

TURPMĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

1982.gadā Ģenerālkonferences komiteja sagatavoja paziņojumu par attiecībām starp Bibliem un Elenas Vaitas rakstiem. Turpmāk lasāmi izvilkumi no šī paziņojuma:

„Apstiprinājumi: (1) Mēs ticam, ka Svētie raksti ir dievišķi atklātais un Svētā Gara iedvesmots Dieva Vārds. (2) Mēs ticam, ka Svēto rakstu kanons sastāv tikai no 66 Vecās un Jaunās Derības grāmatām. (3) Mēs ticam, ka Svētie raksti ir ticības pamats un galvenā autoritāti visos doktrīnas un prakses jautājumos. (4) Mēs ticam, ka Svētie raksti ir Dieva Vārds cilvēku valodā. (5) Mēs ticam Svēto rakstu mācībai, ka pravieša gara dāvana tiks parādīta kristīgajā draudzē arī pēc Jaunās Derības laikiem. (6) Mēs ticam, ka Elenas Vaitas kalpošana un raksti bija pravieša gara dāvanas izpausme. (7) Mēs ticam, ka Svētais Gars inspirēja Elenu Vaitu un ka viņas raksti kā šīs iedvesmas rezultāts ir vērā ņemami un autoritatīvi, īpaši Septītās dienas adventistiem. (8) Mēs ticam, ka Elenas Vaitas rakstu mērķi ietver vadību, izprotot Svēto rakstu mācības un šo mācību īstenošanu garīgajā un morālajā dzīvē. (9) Mēs ticam, ka Elenas Vaitas pravieša gara dāvanas pieņemšana ir būtiska Septītās dienas adventistu draudzes izaugsmei un vienotībai. (10) Mēs ticam, ka Elenas Vaitas izmantotie literārie avoti un asistenti līdzinās vairākiem Bībeles rakstiem.

Noliegumi: (1) Mēs neticam, ka iedvesmas kvalitāte vai pakāpe Elenas Vaitas rakstos atšķirtos no Svētajiem Rakstiem. (2) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas raksti ir Svēto rakstu kanona pielikums. (3) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas rakstu funkcija ir kristīgās ticības pamats un galvenā autoritāte, jo pamats un galvenā autoritāte ir tikai Svētie raksti. (4) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas rakstus var izmantot kā doktrīnas pamatu. (5) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas rakstu studēšana var aizvietot Svēto rakstu pētīšanu un lasīšanu. (6) Mēs neticam, ka Svētos rakstus var izprast tikai, izmantojot Elenas Vaitas rakstus. (7) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas raksti izsmēļ Svētos rakstus. (8) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas raksti ir noteicošie faktori, sludinot Svēto rakstu patiesības sabiedrībai. (9) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas raksti ir vienkāršas kristīgas svētbijības rezultāts. (10) Mēs neticam, ka Elenas Vaitas izmantotie literārie avoti un asistenti iznīcina iedvesmas faktoru.”

Tika secināts, ka pareiza izpratne par Elenas Vaitas rakstu iedvesmu un autoritāti izslēgs divas galējības: 1. Šo rakstu uzskatīšanu par vienlīdzīgu Svēto rakstu kanoniskajam līmenim. 2. Šo rakstu uztveršanu kā parastu kristīgu literatūru.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

Pārlasiet iepriekšminēto sarakstu. Kā tas palīdz noskaidrot jautājumus par Elenu Vaitu? Kādus jautājumus tas rada?